

Posudek bakalářské práce

Vnímání míry u dětí předškolního věku

Lenka Karlová
Učitelství pro MŠ

Autorka zvolila téma, které umožňuje na konkrétním příkladu ukázat začátek procesu, jímž dochází k postupnému vytváření matematických pojmů od prvotních dětských představ založených na bezprostředním vnímání až po pojmy na abstraktní matematicky přesné úrovni. Při zpracování vychází z teorie charakterizující dítě předškolního věku a z výsledků vlastního experimentu.

Teoretická část práce je zaměřena na motorický a psychický vývoj předškolního dítěte, vzhledem k tématu práce je uveden především rozvoj v oblasti kognitivní. Definováno je vnímání jako takové a následně popsáno vnímání předškolního dítěte. Navazuje část věnovaná rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání a základním aspektům předmatematické výchovy. V podkapitole Veličiny míry se autorka více než vymezení pojmu míra zabývá jednotkami míry a procesem měření. Velmi stručně jsou zmíněny fáze měření v mateřské škole. Úroveň zpracování teoretické části odpovídá bakalářské práci, očekávala bych pouze větší rozsah kapitoly zaměřené na rozvoj představ o míře a měření v mateřské škole.

Další část práce je věnována experimentu, který autorka připravila a realizovala s deseti dětmi v mateřské škole, v níž pracuje. Jsou stanoveny cíle experimentu, popsány jeho podmínky i příprava realizace. Postrádám stanovení hypotézy, slovní popis scénáře experimentu i použitých pomůcek. Tato část práce má charakter poznámek, nikoliv souvislého textu. Ten nelze zcela nahradit obrázky.

Dobře jsou popsány aktivity pro měření délky, obsahu, objemu a hmotnosti, stanovena jsou kritéria hodnocení úspěšnosti řešení úloh. Na základě vlastních zkušeností zpracovala autorka stručnou charakteristiku jednotlivých dětí ve výzkumném vzorku. Všimá si pravidelnosti docházky do MŠ, laterality, zájmů dítěte, kognitivní úrovně a volných vlastností. Ve scénáři experimentu jsou uvedeny otázky, které experimentátorka kladla dětem, naznačena je motivace. Následují tabulky se záznamem sledovaných jevů. V této části mohl být zachycen i zájem dětí o objevování a především metody, které při objevování používaly. Dobře je provedeno vyhodnocení experimentu. Čtenář se zde dozvídá více i o vlastním průběhu činnosti dětí.

V závěru práce je na základě výsledků experimentu uvedeno, že "předmatematické dovednosti jsou v mateřských školách dostatečně rozvíjeny". Takové obecné tvrzení neodpovídá výzkumným otázkám a především rozsahu souboru.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. K následujícím připomínkám a otázkám by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

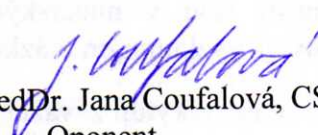
- s. 7 – Forma úvodu je hodně osobní, neodpovídá odbornému textu, ale je ji možné akceptovat vzhledem k povaze práce a zkušenostem autorky. Mělo být uvedeno, co je cílem práce. Jistě to není pouze "... aby mě práce bavila". Doporučuji konkretizovat cíl.
- s. 8 – Lze skutečně ztotožňovat předškolní věk jako "věk mateřské školy" s obdobím od narození až do vstupu do školy? Informace v prvním odstavci jsou v rozporu.

- s. 17 – I když autorka uvádí, že předmatematickou výchovu nelze definovat, měla informovat, v jakém významu toto označení používá.
- s. 19 – Některé věty v textu o míře mají charakter poznámek (např. Délka – základní jednotkou je metr.). Očekávala bych spíše obecné zavedení a vysvětlení pojmů měřitelný útvar, míra, délka, obsah a objem.
Je palec, loket ap. měřidlo nebo jednotka míry?
- s. 20 – Definice míry je nepřesná.
- s. 21 – V metodologické části chybí stanovení hypotézy, autorka hned popisuje experiment. Popis experimentu je uveden v budoucím čase, což neodpovídá realitě.
- s. 31 – Autorka uvádí, že si vybrala děti, které půjdou od září do školy. Platí to i pro Lukáše (s. 33)?
- s. 34 – Bylo porovnání délek provázek u dětí vázáno na počet korálků? Jde o rozdílná pojetí – porovnávání délek úseček a porovnávání úseček jako geometrických útvarů jsou různé významy porovnávání i různé činnosti. Obdobně může dítě porovnat hmotnost těles vážením a tím, že vezme tělesa do rukou.
- s. 40 – Otázka "Co je větší – most nebo věž?" je zavádějící.
Děti pracují poměrně s velkými čísly (porovnávání čísel 8 a 9 u práce s krabicemi).
- s. 42 – Proč je úspěšnost experimentu vázána na počet správných řešení? Metodologicky to není správné. K čemu slouží experiment?

Seznam literatury – uvedené elektronické zdroje určené jako přehled učiva žákům 6. ročníku nepovažují za vhodné pro vědeckou práci.

Práce je psána čtivou formou, text je přehledný a srozumitelný, obsahuje minimum překlepů a jazykových chyb (s. 8 – "baví jej", má být "je", s. 14 – uvedeno "Rámcově" místo "Rámcový"). Přiměřená pozornost byla věnována i grafické podobě práce. Text je doplněn fotografiemi pomůcek, průběh experimentu je zachycen v tabulkách.

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Lze konstatovat, že autorka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Doporučuji předloženou práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
Oponent

V Plzni dne 5. května 2015